

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně:

Z. V.

zastoupená advokátem Mgr. Františkem Kaletou se sídlem Stodolní
1293/3, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

se sídlem Praha, Na Poříčním právu 1/376

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. SZ/MPSV-2018/44862-923, č.j. MPSV-2018/61757-923, o dávku pomoci v hmotné nouzi – mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytných nákladů,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. **Odměna advokáta Mgr. Františka Kalety se určuje částkou 1 300 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60-ti dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.**

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 27. 3. 2018, č.j. MPSV-2018/61757-923, sp. zn. SZ/MPSV-2018/44862-923 žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky rozhodlo o

odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Ostravě ze dne 11. 1. 2018, č. j. 22870/2018/OOI, kterým nebyla žalobkyni přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytných výdajů tak, že text výroku tohoto rozhodnutí „nezbytných nákladů“ nahradilo textem „nezbytného jednorázového výdaje“ a ve zbytku napadené rozhodnutí I. stupně potvrdilo. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný zejména uvedl, že žalobkyně podala žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu dluhu na bytě ve výši 19 129 Kč, přičemž jí byla nejprve odňata a následně opakovaně nebyla přiznána dávka doplatek na bydlení, a to z toho důvodu, že žalobkyně nedoložila veškeré podklady pro posouzení nároku na tuto dávku a později bylo prvoinstančním orgánem zjištěno, že předmětný byt prokazatelně neužívá. Žalobkyně tak naplnila podmínky nároku na dávku doplatek na bydlení a před vznikem dluhu na nájemném a na službách pobírala rovněž dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, která primárně slouží k úhradě nákladů na bydlení. Žalovaný dále uvedl, že dávka mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje je dávkou nenárokovou a není určena jako náhradní varianta k úhradě nákladů na bydlení v případě, že žadatel o dávku nesplní základní podmínky nároku na doplatek na bydlení tím, že neumožní provedení sociálního šetření, neprokáže celkové sociální a majetkové poměry nebo pokud byt prokazatelně neužívá.

2. Žalobkyně podala proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného včasnou žalobu. Namítala, že toto rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávného právního posouzení, neboť je samoživitelka, má jedno nezaopatřené dítě trpící autismem. Žalobkyně je invalidní v I. stupni, má nízké nedostačující příjmy a nepobírá žádné dávky pomoci v hmotné nouzi. Dříve pobírala příspěvek na bydlení ve výši 324 Kč, což nepostačovalo na úhradu odůvodněných nákladů na bydlení. Dluh vzniklý na dlužném nájemném si nezpůsobila, neboť měla nízký příjem, který byl nedostačující. Domáhala se proto, aby napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zrušeno.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Na den 4. 10. 2018 nařídil krajský soud v projednávané věci ústní jednání, k němuž se účastníci řízení nedostavili. Žalovaný se z neúčasti na tomto jednání řádně omluvil a teprve následující den po vyhlášení rozsudku byl do spisu zažurnalizován přípis právního zástupce žalobkyně doručený krajskému soudu do datové schránky dne 3. 10. 2018 v 12:53:38 hod., kterým vzal za žalobkyni její žalobu v celém rozsahu zpět. Krajský soud v souladu s ust. § 49 odst. 3 soudního řádu (dále jen „s. ř. s.“) jednal v nepřítomnosti účastníků řízení.
5. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. SZ/MPSV-2018/44862-923, č. j. MPSV-2018/61757-923 a připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího i spisem Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Ostravě sp. zn. ÚP/193579/2017/HN. Dále provedl krajský soud důkaz správními spisy žalovaného i správního orgánu I. stupně týkajícími se žádostí žalobkyně o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení, které podala ve dnech 14. 9. 2015, 3. 11. 2015, 24. 2. 2016, 9. 3. 2016, 20. 4. 2016, 11. 5. 2016, 8. 6. 2016, 26. 7. 2016, 22. 8. 2016 a 27. 9. 2016, a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s. ř. s. a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době

rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

6. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně podala žádost o mimořádnou okamžitou pomoc u Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě dne 13. 12. 2017. Podle protokolu z jednání sepsaného s žalobkyní téhož dne, požadovala žalobkyně částku 19 129 Kč na uhrazení dluhu, který jí vznikl na bytě. Předložila žalobu, kterou na ní podalo Statutární město Ostrava – Městský obvod Slezská Ostrava, v níž byla požadovaná částka podrobně rozvedena za jednotlivá dlužná období. Součástí správního spisu je platební rozkaz vydaný Okresním soudem v Ostravě ze dne 29. 11. 2017, č. j. 125 C 34/2017-9, jímž bylo uloženo žalobkyni a M. V., aby ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení zaplatili žalobci Statutární město Ostrava – Městský obvod Slezská Ostrava částku 19 129 Kč s příslušnými úroky z prodlení a poplatky z prodlení. Přípisem ze dne 14. 12. 2017 byla žalobkyně vyrozuměna o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Dne 11. 1. 2018 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž dávku mimořádné okamžité pomoci žalobkyni nepřiznal. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání doručené Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě dne 2. 2. 2018, o němž, jak shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.
7. Krajský soud dále provedl důkaz vyžádanými správními spisy žalovaného i správního orgánu I. stupně, týkajícími se jednotlivých žádostí žalobkyně o doplatek na bydlení, které podávala opakovaně ve shora uvedených dnech v roce 2015 a 2016, tedy v období, ve kterém ji vznikl dluh ve výši 19 129 Kč včetně jednotlivých úroků z prodlení, počínaje dnem 1. 9. 2015. Z těchto správních spisů soud zjistil, že všechny žádosti žalobkyně o doplatek na bydlení byly zamítnuty buďto z důvodu neužívání předmětného bytu nebo nesplnění povinností osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na tuto dávku, k čemuž byla vyzývána v souladu s ust. § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, neumožnění provedení sociálního šetření, k čemuž byla povinna podle ust. § 63 téhož zákona. V průběhu těchto řízení žalobkyně odmítala podepsat protokoly o jednání před správním orgánem I. stupně, vyplnit potřebné prohlášení o sociálních a majetkových poměrech či chybějící údaje o užívání bytu apod.
8. Podle ust. § 36 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. 5 tohoto zákona, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.
9. Podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) může orgán za osobu v hmotné nouzi považovat osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Krajský soud již opakovaně ve svých dřívějších rozhodnutích (týkajících se mimo jiné i žalobkyně) zdůrazňoval, že mimořádná okamžitá pomoc je dávka, která je poskytována mimo podmínky nároku zbývajících dvou dávek systému hmotné nouze, jimiž jsou příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Jejím účelem je řešit mimořádným způsobem a okamžitě

vzniklou situaci. Mimořádná okamžitá pomoc je přitom poslední záchrannou sítí celého systému sociální péče, jejímž účelem je zabezpečit, aby nikdo, kdo se ocitl v nepříznivé situaci, nebyl mimo dosah systému jen proto, že nesplňuje z určitých důvodů podmínky pro vznik nároku na některé z dávek sociálního zabezpečení. Smyslem zákona o pomoci v hmotné nouzi je tedy především řešit náhlé a nepředvídatelné negativní životní situace, se kterými není fyzická osoba se schopna vypořádat s ohledem na svoje majetkové a sociální poměry. K zajištění základních životních podmínek fyzických osob slouží dle zákona o pomoci v hmotné nouzi opakující se dávky, jimiž jsou příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Tyto dávky jsou základními prostředky k zabezpečení osob nacházejících se v hmotné nouzi; jde přitom o dávky obligatorní, na které vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem. Teprve nestačí-li k pokrytí základních potřeb tyto dávky, lze v případě mimořádných okolností přiznat ještě jednorázovou dávku okamžité mimořádné pomoci. Tato dávka je fakultativní a její přiznání je ponecháno na správním uvážení příslušného správního orgánu. Nárok na tuto dávku vzniká rozhodnutím o jejím přiznání, přičemž tato dávka má hradit výdaje jednorázové a v podstatě nahodilé (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2015, č. j. 7 Ads 236/2015-22).

10. Jak již bylo uvedeno shora, dávka mimořádné okamžité pomoci slouží primárně k úhradě nezbytných jednorázových výdajů uvedených ve shora citovaném ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. K úhradě nákladů na bydlení žalobkyně, za předpokladu, že její příjmy byly nedostačující, slouží přednostně příspěvek na bydlení, resp. doplatek na bydlení. V případě mimořádné okamžité pomoci se navíc musí jednat o výdaje jednorázové a v podstatě nahodilé (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 87/2012-29, rozsudek ze dne 18. 9. 2013, č. j. 6 Ads 39/2013-29). Krajský soud se v této projednávané věci ztotožňuje se závěrem žalovaného, že vznik dluhů spojených s bydlením si žalobkyně zavinila vlastním přičiněním, neboť se správními orgány nespolečupracovala, v řízení ve věci jejích žádostí o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení nedokládala potřebné doklady, neumožňovala sociální šetření, resp. předmětný byt v určitém období neužívala apod. Nelze současně pominout skutečnost, že neplacením nájemného a služeb spojených s užíváním bytu mohla žalobkyně předpokládat vznik dluhu spojeného s těmito nedoplatky. Nejedná se v jejím případě tedy o nahodilý či jednorázový výdaj. Žalobkyně navíc v žalobě sama uvedla, že „tehdy pobírala dávku příspěvek na bydlení ve výši 324 Kč“ a jejím žádostem o poskytnutí dávky pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení nebylo správními orgány vyhověno z důvodu její nespolečupráce a nesplnění zákonem uložených povinností. Za této situace nemohlo být vyhověno její žádosti o poskytnutí požadované dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu předmětného nedoplatku.
11. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
12. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaný na jejich náhradu nárok ze zákona nemá (ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).
13. Ustanovenému právnímu zástupci žalobkyně byla přiznána odměna za zastupování žalobkyně za jeden úkon právní služby za 1 000 Kč a jeden režijní paušál za 300 Kč, celkem

tedy 1 300 Kč v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 2 a § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., v platném znění.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 4. říjen 2018

JUDr. Petr Indráček

samosoudce